

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului depus de Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat,

în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat împotriva Adunării Populare a Găgăuziei și Guvernatorul (Bașcanul) UTA Găgăuzia, cu privire la anularea Legii educației UTA Găgăuzia nr.85 din 03.11.2025 și Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr.487 din 03.11.2025,

împotriva încheierii din 14 ianuarie 2026 a Curții de Apel Sud,

(Dosarul nr. 3r-64/26
PIGD 2-25180947-01-3r-23022026)

Instituția suspendării executării actului administrativ se aplică doar în privința actelor administrative individuale, suspendarea executării actelor administrative normative este exceptată prin lege

Curtea de Apel Sud, jud. V. Movilă, A. Scripcenco, E. Bancov

08 aprilie 2026
Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. În data de 30 decembrie 2025, Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a înaintat acțiune în control normativ împotriva Adunării Populare a Găgăuziei și Guvernatorul (Bașcanul) UTA Găgăuzia, solicitând:

- anularea Legii UTA Găgăuzia nr. 85 din 03.11.2025 „*cu privire la educație*” (aprobată în prima lectură la 11.07.2025 și promulgată de Uzun Iliia, Bașcan interimar al UTA Găgăuzia);
- anularea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr.478 din 03.11.2025, ca fiind ilegale în fond, emise cu încălcarea procedurii și contrar prevederilor legii.

2. În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, actele administrative cu caracter normativ au fost publicate în buletinul oficial „Expres-Canon” din 14 noiembrie 2025.

3. Conform art. 2 din Legea privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri) nr. 344 din 23 decembrie 1994, Găgăuzia este administrată în temeiul Constituției Republicii Moldova, prezentei legi și altor legi ale Republicii Moldova (cu excepțiile prevăzute de prezenta lege), Regulamentului Găgăuziei și actelor normative ale Adunării Populare (Halc Toplușu) a Găgăuziei, care nu vin în contradicție cu Constituția și legislația Republicii Moldova.

4. În corespundere cu art. 12 din Legea nr. 344/1994, de competența Adunării Populare ține adoptarea actelor normative a căror executare este obligatorie pe teritoriul Găgăuziei și adoptarea Regulamentului Găgăuziei. Adunarea Populară adoptă legi locale în următoarele domenii: a) știință, cultură, învățământ. Actele normative ale Găgăuziei care contravin [Constituției Republicii Moldova](#) și prezentei legi se declară nule.

5. Reclamantul a menționat că, prin prisma art. 3, art. 61 al Legii privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006, art. 6, art. 111 din Constituție, reclamantul a menționat că Adunarea Populară a Găgăuziei poate adopta legi locale, inclusiv în domeniul învățământului, însă competența dată nu are prioritate

în raport cu legislația națională și urmează a fi exercitată cu respectarea ierarhiei actelor normative.

6. Reclamantul a menționat că, prin prisma art. 6, art. 7, art. 9 și art. 17 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017, actele administrative cu caracter normativ și individual adoptate de Adunarea Populară a Găgăuziei nu trebuie să contravină Constituției și legilor Republicii Moldova.

7. Conform art. 10 din Codul educației, în sistemul educațional, procesul de învățământ se desfășoară în limba română și, în limita posibilităților sistemului educațional, în una din limbile de circulație internațională sau, în condițiile alin. (2), în limbile minorităților naționale. Corespunzător, promovarea politicii lingvistice de stat ține exclusiv de competența națională, care rezultă din drepturile constituționale ale cetățenilor de a alege limba de instruire și educație garantată de stat. Curtea Constituțională a conformat competența centrală, subliniind că organele autonome ale statutului nu pot adopta acte normative care schimbă statutul limbii de instruire sau introduc discipline care contravin planului național de educație.

8. Din conținutul actelor contestate rezultă instituirea priorității studierii limbii găgăuze, istoriei Găgăuziei și poporului găgăuz, cu predarea obligatorie în toate instituțiile de învățământ ale unități autonome, indiferent de limba de instruire. Prin urmare, se face o încercare de a introduce disciplinele date, inclusiv în școli cu contingent de bulgari și ucraineni, Liceul „M. Eminescu” din Comrat și Liceul „Luceafărul” din Vulcănești.

9. În opinia reclamantului, modificările adoptate prin actele contestate, ar putea duce la încălcarea principiilor transparenței și consultărilor publice, primirea concluziei expertului, încălcând principiile activității de legiferare prevăzute de art. 3 din Legea nr. 100/2017. Or, actul contestat a fost adoptată fără coordonare prealabilă a Ministerului Educației și Cercetării, încălcând principiile fundamentale – transparenței și consultărilor publice, primirea concluziei expertului.

10. Reclamantul a invocat că, în corespundere cu art. 3, art. 4, art. 22 din Legea cu privire la Comitetul Executiv al Găgăuziei nr. 31 din 09 iulie 1998, și art. 15 din Legea cu privire la statutul juridic special al Găgăuziei nr. 344 din 23 decembrie 1994: „(1) dacă Guvernatorul Găgăuziei din motive de boală sau din alte motive obiective este în imposibilitate de exercitare a atribuțiilor, interimarul funcției este asigurat de prim-vicepreședintele Comitetului executiv (Bakannîk Komiteti) al Găgăuziei”, iar, în cazul imposibilității executării obligațiilor de către

bașcanul Găgăuziei se prezumă că obligațiile vor fi exercitate temporar de către prim-vicepreședintele Comitetului executiv al Găgăuziei.

11. Așadar, reclamantul a invocat că, actele contestate contravin principiilor activității de legiferare, și anume celor prevăzute de art. 3 al Legii nr.100/2017: c) legalitatea și echilibrul între reglementările concurente; d) oportunitatea, coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice; e) asigurarea transparenței, publicității și accesibilității.

12. Deopotrivă, reclamantul, invocând prevederile art. 172, art. 195, art. 174 din Codul administrativ și art. 174-175 din Codul de procedură civilă, a menționat că nedispunerea măsurilor de asigurare a acțiunii va crea dificultăți serioase în executarea hotărârii judecătorești. În cazul în care va fi emisă în favoarea reclamantului, deoarece vor fi afectate interesele tuturor persoanelor și aplicarea normelor contestate ale legii locale care nu corespund legislației naționale conform procedurii și pe fond, ar putea duce la ilegalitatea desfășurării și confirmării rezultatelor alegerilor.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

13. Prin încheierea din 14 ianuarie 2026 a Curții de Apel Sud s-a respins cererea reclamantului privind suspendarea executării Legii educației UTA Găgăuzia nr. 85 din 03 noiembrie 2025 și Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 478 din 03 noiembrie 2025 (f. d. 29 -31 verso).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

14. În data de 05 februarie 2026, Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a depus recurs împotriva încheierii din 14 ianuarie 2026 a Curții de Apel Sud, solicitând admiterea recursului, anularea încheierii recurate și adoptarea unei decizii noi, prin care să fie admisă cererea de suspendare a executării Legii educației UTA Găgăuzia nr. 85 din 03 noiembrie 2025 și a Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 478 din 03 noiembrie 2025 (f. d. 40-50).

ARGUMENTELE RECURSULUI

15. În motivarea recursului, recurentul, în esență, a reiterat temeiurile de fapt și drept ale speței, similare celor cuprinse în cererea de chemare în judecată.

16. Suplimentar recurentul a invocat că, prima instanță eronat a ajuns la concluzia că, în speță, nu există pericolul iminent de producere prejudiciilor ireparabile prin executarea actelor contestate. Or, numai Ministerul Educației și Cercetării din Republica Moldova are competența legală de a aproba standardele

educaționale. Prin urmare, dreptul de a aproba programele școlare și lista disciplinelor școlare aparține exclusiv autorităților publice centrale.

17. La fel, recurentul a menționat că, potrivit Constituției Republicii Moldova și Legii privind actele normative nr. 100/2017, ce consacră principiul ierarhiei actelor normative și supremației, actele administrative cu caracter normativ și individual adoptate de Adunarea Populară a Găgăuziei nu trebuie să contravină Constituției și legilor Republicii Moldova.

18. Astfel, în opinia recurentului, promovarea politicii lingvistice de stat este o competență exclusiv națională, care decurge din dreptul constituțional al cetățenilor de a alege limba de învățământ și educație, astfel încât autoritățile autonome nu pot adopta acte normative care modifică statutul limbii de învățământ sau introduc discipline care contravin programelor naționale de învățământ.

POZIȚIA INTIMATULUI

19. Prin referința din 30 martie 2026, reprezentantul Comitetului Executiv al Găgăuziei și Guvernatorului (Bașcanul) UTA Găgăuzia, a depus referință la cererea de recurs, în care și-a expus poziția în sensul respingerii recursului.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

20. Art. 12 din Codul administrativ:

„Un act administrativ normativ este actul juridic subordonat legii adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică în baza prevederilor constituționale sau legale, care nu se supune controlului constituționalității și stabilește reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice.”

21. Art. 214 alin. (1)-(4) din Codul administrativ:

„(1) Suspendarea executării actului administrativ individual contestat poate fi solicitată de către reclamant instanței de judecată care examinează acțiunea de contencios administrativ. Reclamantul poate solicita instanței de judecată competente suspendarea executării actului administrativ individual până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ dacă autoritatea publică investită cu soluționarea cererii prealabile a refuzat suspendarea sau nu a soluționat cererea de suspendare în termenul stabilit la art. 172 alin. (3).

(2) Instanța de judecată poate dispune suspendarea executării actului administrativ individual din motivele prevăzute la art. 172 alin. (2).

(3) Pentru probarea faptelor, participanții, în locul prezentării probelor obișnuite, pot depune o declarație pe propria răspundere.

(4) Instanța de judecată decide cu privire la suspendarea executării actului administrativ individual printr-o încheiere susceptibilă de recurs, fără citarea participanților la proces. Dacă consideră necesar, instanța de judecată citează părțile pentru audiere în privința temeiniciei cererii de suspendare. Prevederile art. 177 alin. (2) din Codul de procedură civilă nu se aplică.”

22. Art. 191 alin. (5) lit. b) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel.”

23. Art. 241 alin. (1) din Codul administrativ:

„Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.”

24. Art. 242 din Codul administrativ:

„Recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.”

25. Art. 243 alin. (1), lit. b) din Codul administrativ:

„Examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii:

b) respinge recursul.”

ASPECTE DE PROCEDURĂ

26. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată constată că încheierea instanței de fond a fost comunicată recurentului la 23 ianuarie 2026. Recursul a fost depus la data de 05 februarie 2026, cu respectarea termenului legal prevăzut de art. 242 din Codul administrativ.

MOTIVAREA INSTANȚEI

27. Completul de judecată reține că, recurentul Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a invocat ilegalitatea încheierii instanței de fond privind respingerea cererii cu privire la suspendarea executării Legii educației UTA Găgăuzia nr. 85 din 03 noiembrie 2025 și Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 478 din 03 noiembrie 2025, invocând suspiciuni serioase în ce privește legalitatea actelor contestate și pericolul iminent de producere a prejudiciilor ireparabile prin executarea actelor contestate.

28. În acest sens, instanța de recurs reține că, reclamantul, solicită suspendarea Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 478 din 03 noiembrie 2025 și Legii învățământului UTA Găgăuzia nr. 85 din 03 noiembrie 2025, care sunt acte administrative normative, conform art. 12 din Codul administrativ.

29. Astfel, din sensul 214 coroborat cu art. 172 din Codul administrativ rezultă că, instanța de judecată poate dispune suspendarea executării doar în privința unui act administrativ individual contestat, dar nu și în privința unui act administrativ normativ.

30. La acest aspect instanța de recurs evidențiază că, cadrul legal în vigoare nu instituie un mecanism juridic care să permită suspendarea executării actelor administrative normative pe calea contenciosului administrativ, spre deosebire de actele administrative individuale, pentru care legiuitorul a prevăzut expres o asemenea posibilitate.

31. În aceste circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că prima instanță a aplicat corect normele de drept procedural, atunci când a respins cererea privind suspendarea executării Legii educației UTA Găgăuzia nr. 85 din 03 noiembrie 2025 și Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 478 din 03 noiembrie 2025, ținând cont de natura juridică normativă a actelor contestate.

32. În consecință, în lipsa unui temei legal expres care să permită suspendarea executării unui act administrativ normativ, încheierea din 14 ianuarie 2026 a Curții de Apel Sud este întemeiată și urmează a fi menținută.

33. Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat și a menține încheierea din 14 ianuarie 2026 a Curții de Apel Sud.

34. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul declarat de către declarant de către Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat și menține încheierea din 14 ianuarie 2026 a Curții de Apel Sud.

Decizie este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni